# GAZET'A TRANSILVANIEI.

**Redactiunea si Administratiunea:**
Brasiovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazet'a" ese: **Joi'a si Duminec'a.**

**Pretiulu abonamentului:**
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni 3 fl. v. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu séu 28 franci.

**Anulu XLI.**

**Se prenumera:**
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.

**Anunciurile:**
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr. v. a. pentru fiacare publicare. — Scrisori nefrancate nu se primescu. — Manuscripte nu se retramitu.

**Nr. 88. Dumineca, 17|5 Novembre 1878.**


## Conflictulu interioru.

**Brasiovu,** 16 Novembre 1878.

La noi in monarchia se face acuma totu politica mare esterióra. In parlamentele din Vien'a si Budapest'a, a carora maioritate representa dorintiele neamtio-maghiariloru, s'a desbatutu si se va desbate inca cestiunea politicei de ocupatiune din tóte punctele de vedere. Nu potemu prevedé candu se va fini acést'a discussiune, care devine din di in di mai infocata, dér' vedemu, ca celoru dela guvernu nu le pasa multu de dimensiunile ce le ia. „Sei lasamu se vorbésca catu voru voi, se-si verse foculu dupa placere noi totu vomu face ce vomu aflá de bine, de neccessariu si de urgentu." Astfeliu gandescu dnii Andrássy si Tisza si ce-i ce se afla la spatele loru. Si óre n'a fostu si pana acuma asia? De pe bancile opositiunei n'audimu alta imputare mai grava, decatu ca guvernulu a lucratu dupa capulu seu, fara de a mai intrebá si pe dnii Helfy, Madarász, Simonyi s. a. s. a., ca ce are se faca. Astfeliu s'a seversitu ocupatiunea fara consimtiementulu cameereloru dualistice. „Ceea ce s'a inceputu gloriosu inse trebuie se se duca si la unu sfersitu gloriosu" dicea dauuadile comitele Hohenwart. Elu au intielesu oper'a ocupatiunei séu mai bine a anecsiunei Bosniei, cuvintele sale se pótu aplicá inse si la situatiunea interióra dintre guvernu si parlamente. Actiunea s'a inceputu cu ignorarea dorintieloru acestora, de ce se nu se finésca totu asia?

Missiunea comitelui Andrásy si a lui Tisza a fostu de a impedecá cá nu cumva ungurii se traga o dunga peste socotél'a politicei de ocupatiune. Ei cu ajutoriulu cetei „mameluciloru", cumu ii numescu Kossuthianii cu predilectiune, au si reusitu a prepará situatiunea de façia. Le va succede óre de a-si jocá joculu pana la finitu? Acést'a este acuma cestiunea de capetenia si dela deslegarea ei depinde totu mersulu lucruriloru in intru. Cei mai multi credu, ca conflictulu interioru va fi neevitabilu si ca este la usia, sunt inse si multe semne pentru aceea, ca decisiunea se va amaná inca catuva timpu, potéseva delaturá óre si conflictulu?

Aparatulu constitutiunalu fórte complicatu alu sistemului actualu pune de o parte multe pedeci unei politice tari esterióre, dér' face de alta parte cá activitatea ministrului de esterne se nu se póta controlá si produce asia cele mai mari contradiceri constitutionale. Avemu doue parlamente centrale, aceste alegu din sinulu loru doue delegatiuni. Numai naintea delegatiuniloru are se respunda ministrulu de esterne. Acuma se póte intemplá cá ambele camere, séu un'a din ele, se se dechiare in contra politicei esterióre a guvernului si cá delegatiunile respective, cu tóte ca si-au capetatu mandatulu dela camere, se voteze pentru guvernu. Prea lesne se póte dér' nasce unu conflictu intre o camera si delegatiunea ei, intre mandanti si mandatari, ca-ci delegatiunile sunt corpuri representative de sine statatórie. Prin urmare nu ar' fi cu nepotintia, cá politic'a lui Andrássy se fia condamnata de diet'a ungara si de senatulu imperialu si cu tóte astea delegatiunile se-i voteze indemnitate.

Pana acuma si-a datu votulu numai senatulu imperialu din Vien'a desavuandu, precumu scimu, politic'a comitelui Andrássy. Nemtii decembristi dela cari se astéptá se fia mai indulgenti façia de politic'a de ocupatiune, au pusu din contra tóte in miscare spre a resturná pe comitele Andrásy, representantulu acestei politice si urmarea a fostu: amanarea senatului imperialu „pana un'a alta" si o atitudine cu totulu concilianta a dietei maghiare. Cumetri'a dualistica recerea cá nemtii si maghiarii se procéda uniformu. Se asigura, ca nemtii au combatutu guvernulu in firm'a sperantia, ca si maghiarii voru face astfeliu. Ei s'au insielatu inse cumplitu in asteptarile loru. Maghiarii nu numai, ca nu voiescu se restórne pe Andrássy, dér' ambla din nou cu ide'a de a-si recastigá preponderanti'a politica in monarchia, atatu de multu sdruncinata in timpulu din urma. „Se vedeti", scrie o fóie oficiósa din Vien'a, — ca comitele Andrássy isi va serbá inca regeneratiunea s'a politica in Pest'a si ungurii se voru supune cu mandra resignatiune sórtei neesorabile de a vedé inca si de aci incolo in capulu afaceriloru statului pe ministrulu loru connationalu si compatriotu."

Unu singuru pasagiu, ce'lu contiene proiectulu de adressa alu maioritatiei dietei ungare, ne esplica de ajunsu atitutidinea conciliante a maghiariloru. Acestu pasagiu dice: „Nu numai consideratiunile materiale ocupa opiniunea publica a Ungariei ci si acele efecte, ce le póte avé asupra marelui opu dela 1867 chiaru si numai o introducere provisorica a unui nou elementu in monarchia. Cea mai ferbinte dorintia inse este nescurtat'a sustienere a acestei base constitutionale (adeca a dualismului.)" Maghiarii basandu-si totu viitoriulu loru pe sistemulu actualu se temu, naturalminte, cá nu cumva o schimbare a guvernului in momentele de façia se aduca dupa sine si sdruncinarea séu chiaru caderea dualismului. De aceea ei, cumu amu mai disu, temporiséza si 'si dicu: pana candu nu vomu sci, cine are se vina dupa Andrassy si Tisza, déca ii vomu resturná pe acesti'a, cu alte cuvinte, pana ce nu vomu fi potutu prepará terenulu in favorulu nostru nu vomu face nici unu pasu decisivu.

Pre candu scriemu aceste continua desbaterea asupra proiecteloru de adressa in diet'a ungara. Nu mai puçinu de 5 proiecte au fostu depuse pe biroulu camerei din Budapest'a. Proiectulu maioritatii a asianumitiloru „liberali", apoi acela alu „opositiunei intrunite" si alu „stangei estreme" se declara in contra anecsiunei Bosniei si Herzegovinei. Proiectulu maioritatii inse pe lenga unu tonu fórte conciliantu evita a se dechiara in contra politicei de ocupatiune urmata pana acuma si cere numai pentru viitoriu o politica mai corespundietóre dorintieloru generale ale maghiariloru. Pe lenga aceste proiecte au mai presintatu croatii unulu, care cere apriatu anecsiunea provincieloru turcesci si unulu a propusu deputatulu serbu Polit cu alti doi consoçi, combatendu politic'a de ocupatiune, care, dise, e indreptata in contra independintiei natiunei serbesci.

O importantia decisiva póte avé numai proiectulu maioritatii. Multi credu, ca elu va fi inca modificatu si ca astfeliu maioritatea se va declará in favorulu politicei guvernului, altii sustienu ca se póte, cá votulu dietei ungare inca se fia nefavorabilu pentru guvernu, in care casu póte se'si contradica votulu acest'a cu alu delegatiunei, unde Andrássy are o maioritate considerabila pentru sine.

Organulu principalu alu nemtiloru decembristi sustiene, ca séu se va nasce din ast'a unu resbelu constitutionalu, care va duce dualismulu ad absurdum, séu ca comitelui Andrásy i va succede a castigá votulu dietei ungare si atunci densulu va triumfá, dér' nu va triumfá numai asupr'a corporiloru legiuitóre si a delegatiuniloru, ci si asupra parlamentarismului si adress'a dietei ungare, care va aplacidá politic'a lui, va fi inscriptiunea mormentala pentru parlamentarismulu ungurescu. Noi inse dicemu: conflictulu póte fi inca amanatu, dér' elu va isbucni apoi cu atatu mai tare, independentu de vointi'a comitelui Andrásy si a partisaniloru sei! —

## Incorporarea Basarabiei si press'a russésca.

Ce ciudata e si lumea acést'a, russii in tóta marea Russi'a nu-si mai incapu in pele de bucuria, ca au capetatu Basarabi'a éra indereptu si romanii stau tristi si superati, ca li-s'au ruptu o bucata de pamentu din tiér'a loru. Intr'adeveru romanii au potutu vedé din nou, cu Basarabi'a, ca pescii cei mari manca pe cei mici. Dér' se lasamu tóte tanguirile la o parte, ca nu ne mai folosescu absolutu nimica, si se vedemu, ce scriu diuariele din sant'a Russia façia de actulu incorporarii Basarabiei. Ele salta de bucuria. Asiá serbéza „Gazet'a de Petersburg" incorporarea Basarabiei cu Russi'a cá unu evenimentu, care destépta in poporatiunea Russiei o bucuria mare, cá o acuisitiune reala, desi nu in intielesulu folosului materialu.

Pat'a cea rusinósa dela 1856, — scrie numit'a fóia, — ca atunci nu ne-amu aperatu teritoriulu, pe care juramu cu totii, cá se'lu aperamu pana la cea de pe urma picatura de sange, ni s'a stersu de pe façia. Ruperea Basarabiei a fostu o vatemare personala, ce au facut'o strainii statului nostru. Statulu nostru nu-i Austri'a, unde in interessulu Habsburgiloru sunt permise totu feliulu de compromise, separatiuni si vendiari de tieri. Noi muscalii suntemu unu poporu mare si cu o natura deosebita, intre noi, intre tiér'a si stapanulu nostru domnesce o legatura fórte strensa. O durere infricosiata strabate prin totu organismulu nostru politicu si nationalu, candu ne ia cineva ceva.

Luandu lucrulu practicu, schimbulu Dobrogei cu Basarabi'a pentru noi este neavantagiosu si erá bine de nu ni l'ar' fi concesu anglesii niciodata. Dobrogea are o positiune geografica fórte avantagiósa. Aci se concentréza totu negotiulu dunarénu (Chiustenge, Cernavoda), aci e centrulu intre Romani'a si Bulgari'a, pe care centru a pune man'a este fórte avantagiosu pentru unu statu mare. Trebuie se fi romanu, cá se nu intielegi, séu se nu voiesci a intielege, ce avantagie are Dobrogea pentru Romania, pentru-ca prin ea se deschide romaniloru drumulu la mare si o cale, pe care se'si desfaca in modulu celu mai usioru productele cele bogate agricole. Astfeliu de acuisitiuni nu se apretiéza dupa numerulu locuitoriloru, ce se afla in teritoriulu respectivu, nici dupa multimea copeciloru, pe care le capeta fisculu cá contributiune in momentulu incorporarii. Pentru tiermurile cele posomorite si pustii ale Nevei s'au luptatu sute de ani Novgorodenii si Svedii, mai tardiu se luptá Rusi'a cu Svedi'a pentru acelea tiermuri pe viétia si pe morte, si dupa ce a terminatu lupt'a Petru celu Mare, Russi'a ajunse la mare si prin aceea se facu in scurtu timpu din Russi'a o potere mare européna. Póte ca odata ne va paré reu, ca amu lasatu Dobrogea in manile romaniloru, cu tóte ca pism'a pentru prosperitatea altora nui in caracterulu russului.

Folosulu celu mai insemnatu pentru noi din redobendirea Basarabiei este, ca Russi'a éra a venitu la Dunare. Numai prin ap'a acésta ne punemu in legatura cu fratii nostri din peninsul'a Balcaniloru. Fara de Dunare éra am fi despartiti de fratii nostri, cá si dupa tractatulu dela Parisu. Ajunge atat'a, ca se pomenimu numai de anulu 1876, candu dela noi n'a potutu merge nimeni in Serbi'a decatu prin Austri'a, séu prin Romani'a. Nici epistole, nici pachete, nici carti nu poteau ajunge din Serbi'a in Russi'a, decatu prin acelea doue tieri. In totu loculu controla, séu din partea austriacului, seu din partea prusacului Hohenzollern. Neajunsurile erau atatu de mari, incatu pana astadi ministrulu nostru resiedinte din Serbi'a cauta si acuma se tramita corespondentiele sale cu unu espressu pana la hotarele russesci, cá se nu tréca prin manile domnului Andrássy. Grati'a redobêndirei Basarabiei meridionale uda si impreuna Dunarea, acésta apa cu deosebira slavica, acumu si pentru totdeauna tiermurile Serbiei, Bulgariei si Russiei.

Diuariulu russescu din Petropole incheia: Erá unu timpu — si nu e tocmai multu de atunci — candu in cele mai multe manuale de geografia si

de statistica russesci se punea intrebarea: „Chiamarea Russiei“. Chiamarea acésta se cuprindea in predestinatiunea Rusiloru, „de a civilisá Asi'a.“ In Europ'a Russi'a n'avea ce cautá si professorii russesci nu se rusinau, in timpurile acelea, a predicá acést'a de pe catedra in institutele de invetiamentu russesci, si scolarii russi nu se aflau ofensati printr'o astfeliu de directiune a activitatii loru viitóre. In acele timpuri fericite nu se sciá séu nu voieau se scie, ca Europ'a jumetate este slavica, ca jumetate Europ'a vede in noi frati, ca jumetate Europ'a vede in domnitoriulu nostru pe domnitoriulu seu (?). Noi séu vomu fi russi intr'o familia mare slavica, séu intr'adeveru vomu civilisá Chiv'a si Bucar'a. Guvernulu nostru póte va institui acuma o navigatiune de vapóre postale si comerciale pe Dunare, care e deschisa pentru corabiile tuturoru natiuniloru. Numai incape nici o indoiéla, ca bucatica de Dunare, care a trecutu acuma de nou la noi, vomu sci se-o pretiuimu mai bine, cá mai inainte.“

Din aceste espectoratiuni si manifestatiuni ale diuariului russescu din Petropole vede omulu limpede si apriatu, ca ce au indemnatu pe diplomatii russesci, cá se faca pe imperatulu Alesandru se-si calce cuventulu, dicêndu, ca tataseu pana va fi Basarabi'a in manile romaniloru n'are odihna in mormentu. Acuma romanii au facutu pomana cu Basarabi'a, cá se impace pe imperatulu Nicolae. Diuariulu russescu dice, ca adi mane russiloru le va paré reu, ca au binecuventatu pe romani cu Dobrogea, pentru ca acestia i-au scapatu din manile lui Osmanu si nu au lasatu se-i adape din Dunare, dér' totu elu se intórce si mai are nasulu se dica, ca russiloru nu le pare reu de binele veciniloru loru. Ati auditu romaniloru, insemnative bine acést'a.

---

## Gimnasiulu romanu din Brasiovu.

Romanii Brasioveni inca cu multu inainte de 1848 avura de gandu a intemeiá aici la marginea Transilvaniei unu gimnasiu romanescu, dér' impregiurarile mastere politice de pe atunci nu le ertá a-si realisá dorinti'a. Ei vediendu, ca intempina greutati neinvingibile, amanara planulu loru pana la alte timpuri mai bune. Acele timpuri priinciose sosira indata dupa anulu 1848 si betranii nostri venerabili, dintre cari cea mai mare parte vietuiescu astadi intre noi numai cu spiritulu si cu memori'a fapteloru loru nobile, petrunsi de foculu patriotismului si condusi de iubirea cea mare catra némulu romanescu, se apucara cu trupu si sufletu de realisarea dorintiei loru. La anulu 1852 redicara scólele actuale cu mari si grele sacrificiuri si ingrigira de ele din capulu locului, cá de lumin'a ochiloru. Betranii aceia erau, ce-i dreptu, ómeni mai simpli, dér' cu minte senatósa si cu anima adeveratu romanésca. Erau ómenii fapteloru, dér' nu ai vorbeloru. Erau nesce caractere si figuri antice, ce insuflau respectu si veneratiune. Gimnasiulu, pe care 'lu privieau ei de paladiulu nationalitatii nóstre, a trecutu pana acuma prin mai multe fase. Prim'a fasa si cea mai grea incepe dela urzirea s'a si tiene pana la anulu 1866, candu s'a facutu cea d'antaia maturitate (bacalaureatu) gimnasiulu devenindu completu. Fas'a a dou'a se datéza din momentulu, candu gimnasiulu se completà si se vediù necessitatea de a se infiintiá pe lenga gimnasiu si o scóla reala si comerciala, dintre cari cea d'antaia e de trei clase si cea de a dóu'a s'a redicatu tocmai in anulu acest'a la patru clase. Apoi pe lenga acestea scoli se mai afla patru clase elementare de baieti si cinci clase de fete. In legatura cu sporirea instituteloru de invetiamentu au trebuitu se se marésca zidirea pompósa a gimnasiului.

Dupa ce amu premisu aceste, trecemu la „Program'a gimnasiului mare publicu romanu de religiunea ort. resariténa si a celorlalte scóle secundare si primare impreunate cu acest'a, din Brasiovu pe anulu scolasticu 1877/8, publicata de Stefanu Iosifu, directoru si professoru“, pe care o primiramu numai dilele aceste. Program'a cuprinde la inceputu doue cuventari, ce le au rostitu actualulu directoru gimnasialu Stefanu Iosifu, un'a cu ocasiunea, candu s'a immormentatu repausatulu directoru Ioanu Mesiota, alt'a, candu s'au cetitu classificatiunile si s'au distribuitu premiile. Necrologulu spusu la mormentulu multu meritatului directore Mesiota l'amu fostu publicatu la timpulu seu intregu. Mare nenorocire au avutu acestu institutu, ca dela infiintiarea s'a si pana astadi a perdutu cinci professori fórte buni, intre cari doui directori si trei doctori in filosofia. Toti cinci au moritu in flórea vietii, asiá, ca fiecare ar' fi potutu se folosésca inca unu siru lungu de ani cu luminile loru.

In a dou'a cuventare tractéza d. Iosifu despre o tema fórte interessanta pedagogico-didactica, punendusi intrebarea: care se fia referintiele intre scóla si familia séu cas'a parintésca? Discursulu se imparte in doue parti, in partea antaia dupa ce face o mica introducere dice: „Sunt unii ómeni, cari credu a-si fi implinitu datori'a concrediendu scolei pe copii loru, si apoi pretindu dela acést'a, cá ea se faca totu ce se recere dela o educatiune rationala. Sunt altii, cari mergu unu pasu mai departe, facu scól'a unica responsabila de orice escedentie, ce se comitu. Sunt o séma de ómeni si mai periculosi pentru sine insisi pentru progressulu in educatiune si mediatu in cultura, cari lucra diametralu opusu cu tendintiele scólei parte din ignorantia, parte din orgoliu de casta, parte din rea vointia“ — Dupa acésta clasificare a ómeniloru atinge doue principii fundamentale psichologico-didactice, cari ar' trebui se fia ori-unde bas'a educatiunii rationale. Primulu principiu dice: Primele impressiuni, cari le primesce copilulu in sufletulu seu, nu se stergu nici-odata, ear' alu doilea dice: Directiuuea, care se da vietiei psichice (sufletesci) a elevului, remane cinosurica pentru intrég'a lui desvoltare ulteriora. Mai incolo arata, ca si la poporulu nostru esistu elemente, cari punu pedeca instructiunei.

Vorbesce apoi despre vieati'a familiara la poporulu romanu, aratandu, ca ea s'a desvoltatu in trei directiuni. Prim'a directiune atinge vieati'a in famili'a tieranului romanu; cumu s'au desvoltatu ea in decursulu seculiloru, modificandu-se basele ei latine prin diversele influintie ce le au avutu elementele eterogene si biseric'a asupra aceleia. A dou'a directiune atinge clasele mai cultivate ale natiunii nóstre. Acésta directiune s'ar' poté numi cu dreptu cuventu imitativa. Directiunea acésta imitativa luase mai cu séma in trecutu dimensiuni periculóse pentru elementele sanetose nationale. Vieati'a familiara romana era numai cu numele. Germenele nationale prindea a putredi, limb'a a se impestritia; ba si cei ce o vorbeau stricata cumu era nu arareori o despretiuiau. A treia directiune tinde a altoi vitiele si vlastarii crescuti pe arborele sciintiei, in trupina romana geniuna, curatindu-se mai antaiu ramurile putrede séu degenerate.

La noi romanii mai domnesce inca ide'a aceea gresita, ca scól'a trebuie se faca totulu in ceea ce privesce educatiunea. Scól'a la rendulu seu inca se-'si faca datori'a, dér' a arunca tóte in spatele scólei si a o face responsabila de tóte relele si neajunsurile este o gresiéla capitala. Dupa ce arata lips'a de cultura pedagogica la noi romanii si dupa ce caracteriséza relele ce vinu pentru scóla din partea orgoliului casticu, dice pe bas'a principiiloru pedagogice: „Autoritatea scólei nu este permisu a se jigni nici catu e negru sub unghia si cu atatu mai puçinu in façi'a eleviloru, inse si scól'a la rondulu ei se-si conserve autoritatea, ca-ci autoritatea bine intielésa ii conditionéza viéti'a si viitoriulu“. Arata mai departe, cumu s'ar' poté aduce armonia intre scóla si cas'a parintésca, indigitandu si mediulócele si calile, pe cari s'ar' poté ajunge mai usioru si mai curendu la realisarea armoniei reciproce intre cas'a parintésca si intre scóla. Adauge, ca inca multu timpu va remané procederea armonica in educatiune atatu in scóla, catu si in cas'a parintésca unu pium desiderium. Mai pe urma adauge, ca pana ce famili'a romana va poté corespunde postulateloru pedagogiei, pana atunci se-si conserve cu santienia bunele sale insusiri; religiositatea manifestata in alipirea de credintia stramosiésca si de némulu seu; respectulu de autoritatea scólei; nisuinti'a spre cultura, simtiulu de jertfire pentru scopurile culturei, legatur'a aceea poternica intre tat'a familiei cá suprema autoritate si intre toti ceilalti membri ai ei. —

Lucrarea presenta prin consiliile cele frumóse, care le dà parintiloru pentru educatiunea fiiloru loru, este o dovéda invederata despre tactulu pedagogicu si despre esperiintiele bogate ale autorului si totdeodata contribuesce la deslegarea acelei intrebari, care de mai multu timpu ocupa in Austri'a si in Germani'a lumea pedagogica. Ar' fi fórte de doritu, cá parintii se cetésca cu atentiune acésta disertatiune si se urmeze cu scumpetate consiliile ce le contiene. In casulu acela resultatele invetiamentului si ale educatiunei ar' fi cu multu mai favorabile decatu pana aci.

(Va urmá.)

## Congressulu nationalu bisericescu

alu romaniloru gr. or. din Ungari'a si Transilvani'a.

Siedinti'a a 18-a din 20 Oct. (1 Nov.) a. c. Comissiunea organisatóre reportéza despre o propunere a consistoriului metropolitanu pentru sistemisarea la acelasiu consistoriu a unui secretariu, a unui actuariu, a doui referenti, pentru cari se cere unu budgetu totalu de fl. 6000, si propune, cá se se sistemiseze numai unu secretariu si unu actuariu. Congressulu primesce propunerea comissiunei. — Comissiunea finançiara prin reportorulu seu Boiu, reportéza despre infiintiarea unui fondu metropolitanu. Congressulu hotaresce a se infiintiá unu fondu metropolitanu, a carui capitalu va fi neatingibilu, ér' din interessele lui se voru poté cheltuí numai 80%. Veniturile acestui fondu voru constá din daruri si colecte, ce se voru intreprinde in si afara de metropolia. Anume va circulá in tóte bisericile metropoliei la botezulu Domnului unu discu pentru acestu fondu. Cu ducerea in deplinire a acestei hotariri s'a insarcinatu consistoriulu metropolitanu.

Comissiunea organisatóre prin reportorulu seu reportéza apoi despre infiintiarea a doue noue eparchii in metropoli'a nóstra. Reportorulu da o scurta schitia despre stadiulu, in care se afla acést'a cestiune. Inca congressulu dela 1870 s'a ocupatu cu cestiunea si a insarcinatu pe metropolitulu de pe atunci pe marele Andreiu a culege date in acést'a privintia si a vení inaintea congressului cu propuneri. Scimu, ca fericitulu Andreiu a fostu zadarnicitu prin betranetie si prin bóla, a indepliní acést'a lucrare. Congressulu dela 1874 dupa mórtea marelui archiereu a insarcinatu pe consistoriulu metropolitanu cu acést'a lucrare. Consistoriulu metropolitanu, desí nu din caus'a adenciloru betranetie, n'a indeplinitu nici elu lucrarea, — Ex. s'a metropolitulu inse a inaintatu congressului o propunere despre infiintiarea celoru doue eparchii si comissiunea a discutatu acést'a propunere si maioritatea comissiunei adópta in principiu infiintiarea celoru doue eparchii noue. O minoritate mica, fórte mica, constatóre numai din neinsemnat'a mea persóna, este in contra infiintiarei eparchiiloru noue. Domnulu Babesiu va apara propunerea maioritatii din comissiune si eu a minoritatii.

Reportorulu A. Trombitasiu da cetire urmatoriului actu importantu presentatu de Esc. S'a Metropolitulu:

„Cu privire la conclusele congressuali din 1870 Nr. 105 si din 1874 Nr. 55 referitoru la cestiunea de a se infiintiá doue episcopii noue in provinti'a nóstra metropolitana cu parere de reu trebuie se reportezu maritului congressu, ca ce e dreptu, cestiunea acést'a de mare importantia s'a ventilatu in decursulu timpului in conferentie tienute cu unii fruntasi ai clerului si poporului nostru, dér' inca nu s'a petrecutu in cale oficiala pana acolo, ca in tóte detaiurile ei se o potemu vedé limpedita si se avemu tóte datele necessarie la o deslegare finala. Cu tóte acestea nu potu face se nu me folosescu de ocasiunea sessiunei presente congresuali spre a incercá, se se accelereze deslegarea acestei cestiuni si se se procure posibila mangaiere aceloru parti din provinci'a nostra metropolitana, cari in situatiunea loru de astadi cu preferintia sunt interessate in cestiune.

„Nu numai decorulu bisericei nóstre nationali, dér' si ratiunea de administrare a eparchieloru recere, ca provinci'a nóstra metropolitana cu unu numeru de crestini preste $1^1/_2$ milionu, se fia impartita in mai multe eparchii decatu cate avemu astadi si se avemu in fruntea acelor'a unu numeru completu de archierei. Dupa ce ocasionalminte chiaru si din partea organeloru superiori guvernali s'a recunoscutu, ba chiaru s'a accentuatu necessitatea de a se inmultí numerulu episcopieloru nóstre eparchiali, tóta dificultatea ce se mai póte nasce la acést'a inmultire nu pótu stá in altu ceva decatu siuguru numai in midiulócele materiali, ce se receru la sustienerea noueloru organe eparchiali.

„Privindu acést'a parte a cestiunei, eu sunt de aceea firma crediutia, ca cu midiulócele, ce le avemu astadi, si cu adaugerea unoru contribuiri, la cari am poté contá, déca s'ar' face apelu la simtiulu bisericescu mai vertosu alu comuneloru imediate interesate, si in fine dupa o reducere corespundietóre a numerului representantiloru sinódeloru eparchiali si ai congressului — poporatiunea nóstra de unu milionu si mai bine de jumetate va fi in stare de a sustiené preste totu cinci eparchii cu tóte atributele acelor'a.

„Condusu de acést'a socotéla 'mi iau voi'a a propune, cá maritulu congressu se binevoiesca de astadata a declará in principiu infiintiarea a doue eparchii noue in provinti'a nóstra metropolitana, si spre acestu scopu a insarciná pe consistoriulu metropolitanu: cá pe bas'a acést'a se faca o arondare noua a intregei provincii metropolitane asia: ca partile banatice cu s'au fara atragerea unui contingentu din teritoriulu archidiecesei, se formeze doue eparchii cu

resiedintie in Caransebesiu si Timisiór'a; apoi partile proprie ungurene cu anecsarea unui contingentu corespundietoriu din archidiecesa se constituie alte doue eparceii cu resiedintiele in Aradu si in Oradea-mare, er' teritoriulu Transilvaniei cu desmembrarea partiloru atrase la eparchiele banatice si ungurene se remana si pe viitoriu la archidiecesa: avendu consistoriulu metropolitanu a tiené in vedere, ca minimulu poporatiunei unei eparchii se nu fia mai josu de 250 mii.

„Catu pentru midiulócele materiale, consistoriulu metropolitanu ar' fi de a se insarciná totodata: ca reflectandu la cele 50 mii de florini testate spre scopulu acest'a de fericitulu archiepiscopu si metropolitu Andreiu baronu de Siagun'a se erueze cu deameruntulu midiulócele banesci, ce esista deja spre sustienerea organismului superioru eparchialu in intreg'a provincia metropolitana, se puna la cale pe calea consistórieloru eparchiali colecte pentru sporirea aceloru midiulóce, si cu deosebire se védia: carea ar' fi partea aceea, care partile transilvane a destinate de a se rupe de catra archidiecesa, ar' avé se o primésca din averea si dotatiunile archidiecesei.

„In fine se védia consistoriulu metropolitanu: cumu in urmarea nouei arondari a provinciei metropolitane si respective a sporirei eparchieloru s'ar' poté aduce unele disposetiuni din statutulu organicu in consonantia cu noucreand'a stare a lucruriloru si deosebi: cumu s'ar' poté cu unu calculu bunu impotintiá numerulu representantiloru sinodali si congressuali asiá, cá acelá in totalitatea s'a, nici dupa nóua arondare se nu fia cu nimicu mai mare, decatu ce este astadi.

„Tóte resultatele acestoru insarcinari se le cuprinda consistoriulu metropolitanu intr'unu proiectu detaliatu, care se'lu substérna negresitu la procsimulu congressu ordinariu, intielegendu-se de sine, ca prin nou'a arondare a provinciei nóstre metropolitane si adeca prin infiintiarea a dóue eparchii dotatiunea normala presenta a episcopiloru nu se póte impuçiná; dealtmintre pentru fiitorii episcopi minimulu dotatiunei se nu fia sub 8000 fl. anuali. . . .

Mironu Romanulu."

Babesiu: Este vorb'a de infiintiarea a doue episcopii la locuri istorice. Intrebarea prima, ce trebuie se ni-o punemu, este: este acést'a necesariu si cu putintia? Caus'a, pentru care se cere infiintiarea acestoru eparchii, este, ca credintiosii respectivi nu-'si potu uitá, cu au avutu odata episcopii. Acésta reminiscentia istorica este fórte indreptatita si noi trebuie se tienemu contu de ea. Si apoi esperienti'a ne invatia, ca pentru credintiosi este mai bine, déca resiedinti'a episcopala o au in apropierea loru. Este in generalu cunoscutu, ca o eparchia mare nu se póte conduce din centru asia bine; tocmai cá generalulu, care isi imparte armat'a s'a in mai multe brigade si . . . . (Gaetanu: si protopopiate) companii, pentru a purtá lupt'a cu succesu. Lupt'a trebuie condusa de generali; pentru $1^1/_2$ milionu de romani nu sunt destulu 3 generali. Déca recunóscemu acést'a ne mai remane respunsulu la intrebarea, cum si unde? Din tóte partile se numesce Timisiór'a si Oradea-mare, cá resiedintie istorice. — Totu mai multu ne angagiamu la lupta si nu mai potemu maná acestu obiectu pe banc'a lunga. Trebuie se ne organisamu armat'a, si cu o di mai inainte. Dlu Babesiu vorbesce de nou de necesitatea, utilitatea si oportunitatea obiectului si in sfersitu recomenda propunerea maioritatii, care propunere mai nu difere de a mitropolitului.

Trombitasiu: Cestiunea este fórte delicata si momentuósa. Intrebarea prima este a necessitatii si oportunitatii. Biseric'a nóstra se lupta de 1000 ani, la inceputu cu unu episcopu si apoi cu 3 si ea nu s'au prapaditu. Numai atunci necesitatea ar' fi dovedita, déca s'ar' areta, ca noi numai potemu purtá lupt'a cu acesti 3 generali. Ce fericesce popórele, si ce le asigura astadi viitoriulu? Dignitatile bisericesci s'au scólele. Numai in evulu mediu a fostu tendinti'a a crea dignitati si de acea stagnatiunea in progressu, timpulu de astadi cere infiintiarea de scoli. Greutatile ce ne apasa sunt asia de mai, incatu si in lips'a midiulóceloru trebuie se cersimu. Se ne mai indoimu acumu greutatile? Eu sunt in contra infiintiarei celoru doue eparchii mai alesu din caus'a, ca este datori'a nóstra sfanta a ingrijí insine pentru noi si a nu pune tóta credinti'a intr'o persóna. Dlu Babesiu a disu, ca cu catu mai multi generali cu atatu mai bine. Ve aducu numai aminte la acést'a proverbiulu: Divide et imper'a. (Protestari). Dlu Babesiu a accentuatu dreptulu istoricu. La acést'a respunde, ca si noi avemu dreptu istoricu in archidiecesa si chiaru pe acést'a basa nu potemu permite, cá se ni se dismembreze eparchi'a (Babesiu: Asta este cu totulu altceva). S'a accentuatu, ca si in cercuri mai inalte s'ar' poftí infiintiarea aceloru doue eparchii; remane nu mai a apretuí, ca óre dorerile ce vinu din acele parti nu sunt ale Danaliloru? Sunt in contra infiintiarei episcopiiloru, pana ce fundatiunea facuta de Andreiu Siagun'a nu va fi crescutu astfeliu, cá ele se se póta sustiené. (Va urmá.)

## Regulamentu

pentru parochiele in provinci'a metropolitana a bisericei ortodocse romane din Ungari'a si Transilvani'a.*)

Avendu in vedere principiele fundamentali din statutulu organicu, relativu la regularea si organisarea parochieloru, se statorescu urmatóriele normative:

### *I. Regularea parochieloru.*

§ 1. Intr'o comuna politica de regula este numai o parochia cu unu parochu, cu unu sinodu, unu comitetu si o epitropia parochiala.

Déca inse in vre-o comuna politica credinciosii bisericei ortodocse romane sunt impartiti in grupe mari separate un'a de alt'a, si déca acelea grupe au biseric'a si scól'a loru propria, si déca se garantéza parochului si invetiatoriului dotatiuni corespundietórie, atunci acelea se potu constituí in parochii de sine statatórie, satisfacendu intru tóte dispositiunei din § 1 alu stat. organicu.

§ 2. Fiindu intr'o parochia mai multi preoti, acei'a implinescu servitiulu publicu bisericescu pe rendu cu septeman'a.

Incatu pentru celelalte functiuni preotiesci acelea le indeplinesce fiecare preotu la poporenii sei; er' déca poporulu n'ar' fi impartitu, acolo functiunile inca se indeplinescu cu septeman'a.

§ 3. Oficiulu parochialu se representa in atara prin presiedintele sinodului. Presiedintele este respunsabilu si pentru acurat'a portare a protocóleloru matriculare si preste totu pentru bun'a conservare a archivei parochiale.

Fiindu intr'o parochia mai multi preoti si celu mai betranu in oficiu, nefiindu in stare a portá sarcinele de presiedinte, consistoriulu eparchialu dupa ascultarea celorualalti preoti din parochia si a protopresbiteriului va numí pe unulu dintre acei'a presiedinte.

Presiedintele va avé dreptu recompensa pentru afacerile sale cá atari a folosí cas'a parochiala si cele ce apartienu la ea, séu in lips'a aceleia va primi o alta remuneratiune amesurata.

§ 4. Déca intr'o parochia este numai unu preotu si acel'a din caus'a nepotintiei dovedite, séu fiindu preotulu totodata protopresbiteru, si din caus'a acest'a nu póte implini singuru oficiulu preotiescu, cerendu densulu si fiindu si dotatiune corespundietória, i se póte dá unu capelanu timporalu, respective lenga protopresbiteru, cá parochu se póte sistemisá o capelania permanenta.

Capelanulu timporalu trebuie se aiba cualificatiunea receruta pentru parochi'a respectiva, si se alege dupa dispusitiunile stat. org. §§. 7, 9, 13 si 23 si apoi in casu de vacantia a parochiei urméza, cá parochu fara a se mai face alta alegere.

Inainte de a se alege unu capelanu, consistoriulu eparchialu ascultandu pe sinodulu parochialu va statorí cu consensulu parochului reportulu dintre parochu si capelanu, precumu si proportiunea venituriloru si modulu celu mai convenabilu pentru ambii.

Cererea de capelanu in casuri straordinare se póte face si de catra sinodulu parochialu, candu asemenea va fi luata in consideratiune de consistoriu chiaru si in contra convointiei parochului constatatu neputintiosu.

§ 5. In fiacare parochia trebuie se fia stabilitu in intielesulu stat. org. § 6 numerulu membriloru sinodului parochialu prin o consemnare oficiósa.

Consemnarea membriloru sinodului o face, respective o rectifica comitetulu parochialu in contielegere cu oficiulu parochialu la finea fiacarui anu scolariu, si se publica in biserica celu pucinu cu 8 dile inainte de tienerea sinodului ordinariu.

Reclamari contra listei membriloru din motivu, ca vre'unu indreptatitu n'a intratu in ea, se facu in scrisu séu cu vorb'a la sinodulu procsimu ordinariu, er' apelat'a contra decisului acestui'a la consistoriulu eparchialu in 14 dile.

Dreptu de reclamare are fiacare membru alu parochiei, respective filiei atatu pentru sine catu si pentru altii, respective contra altor'a. (Va urmá.)

*) Acestu regulamentu s'a desbatutu si votatu in siedintiele 9, 10, 11 si 12 ale congressului bisericescu gr. or. din Sibiiu.

## Audienti'a comitelui Hoyos la M. S. R. principele Romaniei.

Despre primirea ambasadorului austriacu la curtea romana am relatatu deja. „Pester Lloyd" mai primesce dela Bucuresci si tecstulu vorbiriloru ce s'au tienutu cu ocasiunea acést'a solemnela, pe cari pentru importanti'a ce o au cu privire la relatiunile dintre monarchi'a nóstra si Romani'a le publicamu si noi in traductiune fidela.

Comitele Hoyos a adressatu la remiterea scrisoriloru sale de creantia urmatóri'a vorbire catra principe:

„Monsiniore! Am onóre a remite Altetiei Vóstre regale scrisórea mea de acreditare, cá tramisu estraordinariu si ministru plenipotentiariu. Va fi o problema a mea si imi voiu tiené de prim'a datoria, nu numai de a sustiené, ci de a face se fia si mai intime bunele relatiuni, cari esistu intr'unu modu atatu de fericitu intre Austri'a si Romani'a. Dandumi tóta silinti'a spre a ajunge acestu scopu, voiu fi siguru a dá espressiune fidela intentiuniloru imperatului; inaltului meu domnu, si a servi adeveratoloru interesse ale ambeloru tierei.

„Alteti'a Vóstra regala 'mi va permite espressiunea multiamirei mele celei mai adônci pentru primirea simpathia, pe care a intimpinat'o primulu ministru si tramisu estraordinariu alu Austro-Ungariei, dela sosirea s'a pe pamentu romanescu, si rogarea, de a 'mi pastrá acea bunavointia, despre care am capetatu deja dovedi atatu de pretióse."

M. S. R. principele Carolu a respunsu:

„Salutu inainte de tote in Escelenti'a Vóstra cu sincera multiamire pe primulu ministru plenipotentiariu in Romani'a. Numirea Vóstra este o noua dovéda a interessului binevoitoriu si simpathicu ce totdeauna la doveditu façia de noi guvernulu imp. si reg. Cu viua multiamire pentru imperatulu, inaltulu vostru suveranu, primescu scrisórea, prin care Maiestatea S'a ve acreditéza pe lenga mine, cá ministru si tramisu estraordinariu alu seu.

Credu, ca nu este de lipsa a ve asigurá, ce pretiu estraordinariu de mare punemu noi pe aceea, de a sustiené cele mai bune relatiuni cu poternic'a imperatia vecina si catu de multu dorimu de a stringe inca si mai tare legaturile amicabile, cari esistu intre cele doue tieri intr'unu modu atatu de fericitu.

Ce se atinge de dvóstra domnule comite, sunt cu atatu mai incantatu, ca inaltulu Vóstru domnu v'au designatu de representantu la curtea mea, cu catu 'mi sunt deja cunoscute inaltele insusiri, cari distingu pe Escelenti'a Vóstra. Guvernulu meu 'si va tiené de o placuta datoria, de a ve usiurá missiunea, pe care, cumu sperezu, o veti implini aci multi ani si ve asiguru, ca totdeauna veti poté contá pe intregulu meu spriginu." —

## Turci'a si rescol'a din Macedoni'a.

Inalt'a Pórta a adresatu principelui Lobanoff, in cestiunea rescólei din Macedoni'a urmatórea nota:

„Domnule ambasadoru! Dvóstra cunosceti incercarile de revolutiune, petrecute in partea nordica a Macedoniei. Glóte bulgare circula de a lungulu tierei, incediandu satele si macelarindu poporatiunea. O asemenea glóta a datu preste o trupa otomana, si dispunendu de o fortia mai mare, trup'a nóstra a fostu cu deseversire macelarita. Asemenea stare de lucruri ne mai putendu-se indurá, Pórt'a s'a vediutu silita a incunoscintiá despre acest'a pe poterile semnatóre tractatului din Berlinu, declarandu-le, ca se vede nevoita a recurge la mediulóce de fortia, spre a suprimá o data acésta criminala miscare. Sublim'a Pórta a observatu cu parere de reu, ca aceste bande se constituie si se organiséza pe teritoriele puse sub ingrijirea armatei russesci, si ca agentii comitetului revolutionaru, instituitu in Bulgari'a, au pregatitu, sub insusi ochii armatei imperiale, insurectiunea acestoru bande in Macedoni'a. Spre a silí pe poporu se ia in mana arm'a, acesti agenti propaga, ca armatele imperiale russe se afla in urm'a loru si ca ele voru ocupá definitivu teritoriile cucerite de insurgenti, spre a asigurá astfeliu inaintarea bulgariloru. Ómenii inteligenti nu dau crediementu acestoru propagande; ele inse au multa inriurire asupr'a maseloru neculte.

„Asiá fiindu, armat'a imperiala russa este impovarata de o grea respundere, pentru-ca ea 'si-a calcatu indatorirea si a urmatu contrariu ordineloru, ce trebuie negresitu se fi avutu din partea guvernului russescu. Sublim'a Pórta este convinsa, ca partea armatei imperiale va fi condamnata, si dér' nu vede nevoe a mai insistá asupr'a acestui punctu. Guvernulu otomanu este petrunsu de convictiunea, ca guvernulu russescu nu va luá fora amanare dispositiunile cuvenite, pentru-cá autoritatile russesci se'si readuca aminte de indatoririle, ce le incumbu, astfeliu cá teritoriile puse sub auspiciile loru se nu devina vatr'a unei organisari revolutionarie, menita a devastá provinci'a prin focu si prin sabia si a conduce la versarea unoru siróie largi de sange! — Primiti, ve rogu etc. Safvet."

## Societatea academica romana.

Siedinti'a dela 27 Septembre. — D. secretariu da lectura reportului comissiunei insarcinate cu revisuirea bibliotecei si a colectiuniloru. Deschidiendu-se discusiunea asupr'a conclusiuniloru reportului la punctulu relativu, la catalogisarea cartiloru Societatiei, d. Sturdza dice, ca nu se unesce cu propunerea de a destiná o noua suma, pe catu timpu Societatea are unu functionariu anume pentru acést'a, er' tiparirea catalogului o afla superfla, aducendu aminte, ca alte biblioteci multu mai mari din Europ'a nu au catalógele loru tiparite; la acestu punctu d-lui adauge, ca pen-

tru darurile facute de A. S. R. Domnitoriulu se cade cá se se tramita o delegatiune, care se'i supuna omagiele Societatiei. — D-nii Sionu si Laurianu sustienu propunerea d-lui Sturdza in privinti'a bibliotecei, la care si tóta Societatea adera; ér' pentru cea din urma parere insarcinéza pe d. presiedinte cá impreuna cu delegatiunea se mérga spre a supune Mariei Sale omagiele si recunoscinti'a Societatiei.

Se comunica o scrisóre a d-lui I. Cotovu, care este nsarcinatu cu traducerea primeloru carti din Titu Liviu, prin care cere se i se amane lucrarea pana la anulu viitoriu. — Se recomenda sectiunei filologice.

La ordinea dilei continuarea discussiunei asupr'a budgetului. Pentru decopiarea manuscripteloru latine ale princ. Dimitrie Cantemiru, venite dela St.-Petersburgu, se aproba 1100 lei, cu acést'a cá delegatiunea se aiba in vedere spesele, ce s'au facutu in casu analogu pentru „Descriptio Moldaviae“, si totodata se se faca si o facsimile dupa o pagina séu doue din originale. — D. Odobescu propune, si Societatea consimte, cá la publicarea opereloru „Vita Cantemiri“ se se adauga si corespondenti'a. — La articululu cumperarei de instrumente meteorologice d. Aurelianu propune, cá observatiunile meteorologice, cari deocamdata se publica in „Monitoru“, se se publice si in Anale, totodata a se asemná o suma de 300 lei pentru infiintiarea unei noue statiuni meteorologice, care crede, ca s'ar' poté incredintiá d-lui I. Ionescu la Bradu, in districtulu Romanului. Acést'a propunere, sustienuta si de d. Sturdza, se aproba. — La articululu speseloru de caletoria a membriloru, in vedere, ca d. Baritiu 'si-a mutatu domiciliulu in Sibiiu, se decide a i se calculá spesele dupa aceea distantia. — Restulu cheltuieliloru se aproba, dupa cumu s'a propusu de comissiune, votandu-se budgetulu speseloru cu lei 68,775.

D. presiedinte invita pe Societate a se pronunciá asupr'a intrunirei Societatiei pe anulu viitoriu. — Se defige totu diu'a de 16 Augustu.

D. Odobescu face intrebare, déca, dupa promulgarea legei, ce este inaintea corpuriloru legiuitóre, delegatiunea póte portá in modu legalu firm'a de Delegatiune a academiei, titlulu, ce Societatea este chiamata a portá. Dupa mai multe deliberatiuni se decide, ca d. presiedinte se convóce in modu estraordinariu Societatea spre a se constitui si a luá primele mesuri de aplicare a legei.

**Siedinti'a ultima dela 28 Septembre 1878.** — D. secretariu generalu aducêndu aminte, ca in program'a delegatiunei mai este si alegerea de membri, Societatea decide a nu se mai face nici o alegere in anulu acest'a.

La ordinea dilei propunerea premiului Nasturelu pentru anulu 1881. D. Odobescu propune. cá tesa „Disertatiune completa sub reportulu fisico-economicu alu unui judetiu alu Romaniei“. Dupa mature deliberatiuni se admite acésta tesa cu program'a urmatóre, propusa de d. Sturdza: 1. Geografi'a cu ramificatiunile ei (orografi'a, hydrografi'a, topografi'a). 2. Ochire asupr'a istoriei naturale (terenurile, flor'a, faun'a). 3. Starea economica, atatu agricola, catu si industriala. 4. Statistic'a populatiunei (starea civila, statistic'a religiósa, juridica, medicala, militara, scolastica, nationalitatii si celelalte). 5. Etnografi'a, adeca descrierea usuriloru, crediutieloru popolare, porturiloru locale si celelalte.

D. Baritiu comunica conclusiunile sectiunei istorice asupr'a manuscriptului venitu la concursu cu titlulu „Istori'a petrecerei romaniloru in Daci'a dela Aurelianu pana la 1300.“ — D-lui arata, ca scopulu Societatiei, candu a propusu acésta tesa, a fostu pentru-cá printr'o buna scriere se ee aduca mai bune lumini asupr'a acestei periode de 1000 ani si se combata, celu puçinu indirectu, teoriele repausatului professoru Rösler cu tendentie invederate de a intemeiá dreptu istoricu asupr'a pamentului Daciei in favorea altoru popóre. La acést'a autorulu n'a potutu corespunde, pe lenga acestea limb'a si stilulu autorului lasa multu de doritu, din caus'a mai vertosu, ca constructiunile sale nu corespundu cu natur'a limbei nóstre, dupa progressele ce a facutu. — Sectiunea este de parere a respinge acestu manuscriptu, a se pune din nou subiectulu la concursu si a cresce premiulu dela 3000 la 4000 lei. — Punendu-se la votu respingerea manuscriptului prin bile, resulta 7 bile contr'a si 4 pentru; prin urmare se respinge.

Se propune ficsarea terminului de concursu si se admite prelungirea de 4 ani. — Se pune la votu propunerea de a se marí cifr'a la 4000 lei si se admite.

Dupa observatiunile facute se decide, cá titlulu operatului se fia: „Istori'a romaniloru in Daci'a Trajana dela Aurelianu pana la fundarea principateloru Moldov'a si Tiér'a romanesca.“

D. Odobescu da lectura reportului comissiunei insarcinata cu cercetarea probeloru de traductiuni din autorii eleni, care conchide la respingerea loru. — Se pune la votu prin bile conclusiunile reportului; resultatulu este 9 bile albe s 3 negre, prin urmare traductiunile se respingu si se decide a se publicá concursu din nou. (Va urmá.)

## Diverse.

(R e u n i u n e a f e m e i l o r u r o m a n e d i n B r a s i o v u) va tiené adunarea s'a generala Marti 7/19 Novembre a. c. la 3 óre dupa amédiu in sal'a gimnasiului romanu gr.-or. din locu.

(S c i r i d i n R o m a n i'a.) — A. S'a R. Domnulu a primitu o scrisóre din partea M. S. Imperatului Austriei, Rege alu Ungariei, prin care 'I notifica casatori'a verului Maiestatiei Sale, A. S. I. Archiducele Friedericu-Mari'a-Albertu-Wilhelm cu Principes'a Isabell'a de Croy-Dülmen. — „Romani'a Libera“ afla din Silistri'a, ca comissarii romani pentru delimitarea Dobrogiei insarcinase, la sosirea loru in Silistri'a, pe d. Petrescu, professorulu scólei romane de acolo, cu pregatirea furagiulu pentru 40 calarasi, cari avean sé tréca Dunarea. Sambata inse, trecêndu calarasii spre a urmá comissiunea, b u l g a r i i d i n S i l i s t r i'a l e - a u c o n f i s c a t u f u r a g i u l u, ér' pe professorulu Petrescu l'au aruncatu in inchisórea criminaliloru. O mare agitatiune domnesce in Silistri'a si este tema de incaierare intre bulgari si romani!! — O circulara a dlui ministru de justitia catra presiedintii si procurorii curtiloru si tribunaleloru, publicata in „Monitoriu“, le cere se recomende personele de legi, cari intrunescu conditiunile de capacitate si moralitate, fia dintre actualii membrii ai magistraturei, fia dintre vechi functionari, cari merita increderea spre a fi n u m i t i i n D o b r o g e a. — Diuariulu grecu „Iris“ scrie, ca indata dupa sosirea comissiunei internationale la Silistri'a, locuitorii greci, romani si turci au petitionatu, cerendu alipirea Silistriei la Romani'a. — „L'Orient“ afla din Tulcea, ca mai multe familii au venitu a se asiediá acolo. Popoparatiunea va primi pe armat'a si pe functiunarii romani c'unu adeveratu entusiasmu. — Autoritatile russesci s'au retrasu din Ploiesci; d. colonelu Dewery, comandantulu garei, a plecatu de acolo. — Comitetulu pentru compunerea de arme din judetiulu Neamtiu a adunatu pana la 22 Oct. a. c. cumu ne spune „Corr. prov.“ snm'a de 40,160 lei 51 bani, pe care a si inaintat'o la destinatiune.

(I n c u i s i t i u n e a g e r m a n a.) In Germani'a, cu deosebire inse in Berlinu, continua mereu campani'a contr'a democratiei soçiale, in locu de „mereu“ amu poté dice mai corectu: cu o „fortia reinoita“. Dupa ce pe intregu teritoriulu prussianu nu a mai remasu in viétia unu singuru organu de publicitate, despre care s'ar' poté banui catusi de puçinu, ca professéza idei séu tendintie social-democrate, politi'a a inceputu se esamineze cu ingrijire organele, cari intra in imperiu din strainatate. Multu lucru le face actualmente incuisitoriloru unu diuariu satiricu, care apare in Pest'a sub titlu de „Cyancali“. Considerandu, ca acésta fóia nu e decatu o intreprindere glumétia, puçinu respandita, nu ne potemu oprí de a nu ríde de pedantismulu politicei in cestiune. Pe lenga organe de publicitate, sunt ajunse de rigórea legei si persóne, nu numai de cele supuse imperiului germanu, dér' si straine. Asiá in dilele din urma au fostu arestati la Berlinu cinci russi, cari pe lenga corespondentiele, ce intretieneau cu patri'a loru, s'a descoperitu a fi standu in relatiuni cu barbatii conducêtori din socialismulu democratu. Deputatulu din Frankfurt, multu citatulu Sonnemann, a publicatu tocmai la timpu unu reportu statisticu, despre numerulu alegetoriloru, cari au votatu — se intielege indirectu — pentru legea socialistiloru si cari au votatu contra ei. Din cifrele acestui reportu vedemu, ca 3.058,000 alegetori s'au declaratu prin midiulocirea representantiloru sei pentru lege; 2.727,000 contr'a. Pentru ce maioritate de nimicu a fostu despoiatu poporulu germanu si de puçinele libertati ce avea!.. „R. L.“

(„O r p h e u s.“) A aparutu sub redactiunea d-lui Fellegi Victoru si alu 5-lea numeru din semestrulu alu II-lea alu brosiurei periodice musicale „Orpheus“ pentru lun'a lui Novembre, care contiene pe 15 pagine urmatóriele piese: „Polc'e impromptu“ pentru piano de Ignácz Boldis; „Herbstrosen“ valsu de Büky Gyorgy; „Cantece poporale“ din pies'a poporala a lui Lukács Sándor. „A Vereshaju“, transcrisa de Vágvolgyi M. Béla; „Cantecu pentru serbatorile craciunului“, arangiatu pentru choru amestecatu de Iulius Kapi.

## Sciri ultime telegrafice.

**Budapest'a**, 15 Novembre. Imperatulu a primitu eri la amédiu deputatiunea hertiegovéna, care ia predatu o adressa omagiala, Imperatulu a respunsu, ca va face totu pentru bunastarea si progressarea poporului hertiegovénu; pretinde inse, cá poporatiunea se se supuna ordiniloru autoritatiloru. Tóte confessiunile tierei, datinele si drepturile ei fundate voru intimpiná scutulu imperatescu. Deputatiunea a salutatu respunsulu imperatului c'unu Zsivio! (se traiésca) entusiasticu. Dupa aceea deputatiunea a mersu la ministrii Andrásy, Tisza, Auersperg, Bylandt si Hoffmann. Andrásy ia declaratu, ca devis'a imperatului este libertate pentru tóte confessiunile, ca elu (Andrásy) speréza, ca chrestinii si turcii voru trai in pace lenga olalta si promise, ca va recomandá imperatului, cá se prelungésca terminulu pentru reintórcerea in tierile ocupate. Tisza dise, ca speréza, ca tiér'a acuma, dupa ce s'a restabilitu pacea, va gustá in liniste bunatatile pacii si ca se va poté reculege, vindecandu si ranele causate de resbelu si inflorindu. Auersperg a datu espressiune sperantiei, ca deputatiunea va duce cu sine din Austro-Ungari'a cea mai buna impressiune. Ministrulu de resbelu imperialu Bylandt dise, ca densulu crede cu atatu mai multu, ca locuitorii provinciei ocupate se voru poté avé bine cu noi, cu catu sub sceptrulu imperatului traiescu fericitu multe popóre, cari vorbescu totu aceeasi limba cá hertiegovenii. Ministrulu declarà, ca indata ce-i va fi cu potintia, va merge se visiteze Hertiegovin'a. Ministrulu de financie imperialu br. Hoffmann dise: Impregiurarea, ca deputatiunea, incatu privesce positiunea si religiunea membriloru ei, este compusa din elementele cele mai eterogene, 'i este o garantia, ca oper'a pacii inceputa in Hertiegovin'a va reusi.

**Budapest'a**, 16 Nov. La desbaterea generala a proiectului de adressa a declaratu ministrulu-presiedinte Tisza, ca politic'a Austro-Ungariei a potutu fi numai aceea, de a sustiené dupa potintia integritatea Turciei si déca acést'a n'ar' fi possibilu, a face cá Turci'a se nu devina prad'a Russiei. Tisza arata apoi diferenti'a esentiala intre tractatele dela St. Stefano si Berlinu. Densulu speréza ca tractatulu dela Berlinu va fi observatu pretutindeni si spera, ca intr'o lupta eventuala pentru sustienerea lui monarchi'a nóstra nn va stá singura.

## Ajutórie pentru ranitii din Bosni'a.

**Naseudu,** in 8 Novembre 1878.

**List'a de contribuire** pentru vulneratii armatei din Bosni'a si Herzegovin'a: Dr. Stefanu Pac. Popu 5 fl., Ioanu Goldschmidt 5 fl., Ioane Tanco 3 fl., Pavelu Tanco 1 fl., Octáviu Baritiu 1 fl., Dr. A. P. Alessi 1 fl., Pavelu Besia 1 fl., Gedaile Gewürz 50 cr., Friedericu Goldschmidt 5 fl., Franciscu Gruber 1 fl., Dr. Ioane Malaiu 1 fl., Petru Tanco 1 fl., Mathilde Popu 1 fl., Carolu Stanyak 1 fl., Eli'a Burduhosu 1 fl., Alesandru Siotropa 1 fl, Cosm'a Anc'a 1 fl., Papu László 3 fl., Moses Rosenfeld 50 cr., Iacobu Gill 50 cr., Henricu Raupenstrauch 3 fl., George Ventile 1 fl., Iacobu Lenobel 50 cr., Gregoriu Moisilu 1 fl., Dr. Const. Moisilu 1 fl., Basiliu Popitianu 1 fl., Florianu Motiocu 1 fl., Benjaminu Haugea 1 fl., Ioane Purceilla 1 fl., Leontinu Luchi 2 fl., Gabrielu Scridonu 1 fl., Iosifu Mihailasiu 1 fl., Macedonu Grigoritia 50 cr., Toaderu Rulianu 50 cr., Comun'a Naseudu cá corpu morale 10 fl. Laolalta 60 fl.

Dela Primari'a com. opidane.

M i h a i l a s i u, primariu.



## Pretiurile piatiei

din 15 Novembre st. n. 1878.

| | Hectolitre. | fl. cr. | Hectolitre. | fl. cr. |
|---|---|---|---|---|
| Granu | fruntea | 6.40 | Mazerea | 6 50 |
| | midiulocu | 6.10 | Lintea | 8.40 |
| | de diosu | 5.10 | Fasolea | 4.50 |
| Mestecatu | | 4.60 | Cartofi | 1 75 |
| Secara | fromósa | 4.40 | Somentia de inu | 10.10 |
| | de midiulocu | 4.— | „ de cânepa | 7.10 |
| Ordiulu | frumosu | 4.10 | 1 Chilo. | fl. cr. |
| | de midiulocu | 3.80 | Carne de vita | —.40 |
| Ovesulu | frumosu | 2.15 | „ de rimatoriu | —.48 |
| | de midiulocu | 2.10 | „ de berbece | —.24 |
| Porumbulu | | 4.20 | 100 Chile. | fl. cr. |
| Meiu | | 4.30 | Seu de vita prospetu | 32.— |
| Hrisca | | —.— | „ „ „ topitu | 36.— |

## Cursulu la burs'a de Vien'a

din 14 Novembre st. n. 1878.

| | | | |
|---|---|---|---|
| 5% Rent'a charthia (Metalliques) | 61.45 | Oblig. rurali ungare | 73.50 |
| 5% Rent'a-argintu (imprumutu nationalu) | 62.45 | „ „ Banat-Timis. | 79.— |
| Losurile din 1860 | 112 40 | „ „ transilvane | 84.— |
| Actiunile bancei nation. | 793.— | „ „ croato-slav. | 74.75 |
| „ instit. de creditu | 231.30 | Argintulu in marfuri | 100.— |
| Londr'a, 3 luni | 116.15 | Galbini imperatesci | 5.57 |
| | | Napoleond'ori | 9.33 |
| | | Marci 100 imp. germ. | 57.65 |


Editoru: Iacobu Muresianu.
Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.
Tipografi'a: Ioane Gött si fiiu Henricu.